धन्यंधनायहितं धनमपिश्रुतमेवनस्वर्णादीत्याह उत्तमंश्रुतमिति लाभआरोग्यंधर्मसाधनत्वात् तुष्टिःसंतोषः उद्योगोध्ययनमारोग्यंसंतोषश्चदृष्टद्वारेणज्ञानेउपकुर्वंतीत्यर्थः ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ आनृशंस्यंसर्वभूताभयदानंसंन्यासइत्यर्थः त्रयीमोक्षमंत्रस्त्रयीतिश्रुतेस्त्रयीशब्देनात्रत्रिमात्रःप्रणवउच्यते तदाश्रितोधर्मःअकारउकारमकारार्थानांस्थूलसूक्ष्मकारणोपाधीनांक्रमेणपूर्वपूर्वस्योत्तरोत्तरत्रप्रविलापनेनअर्धमात्रार्थेतुरीयेब्रह्मण्यवस्थानं सदाफलःअविनाशिफलः मोक्षहेतुत्वात् तस्यधर्मस्यप्राप्तावुपायोमनोनिग्रहएव तावतैवज्ञातात्मतत्त्वोभूत्वाशोकंतरति मनोनिग्रहमार्गश्चसद्भिःकृपालुभिरेवप्रदर्शनीयइतितात्पर्यार्थः ॥ ७६ ॥ मनोनिग्रहेदृष्टंद्वारंमानादिचतुष्टयत्यागइत्याहकिंनुइति ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ मानादित्यागोपिधर्मफलमतोत्रापिब्राह्मणेदत्तंयद्दानंतदेवधर्महेतुत्वादुपकरोतिनान्यत्रदत्तमित्याह किम

युधिष्ठिरउवाच धन्यानामुत्तमंदाक्ष्यंधनानामुत्तमंश्रुतं॥लाभानांश्रेयआरोग्यंसुखानांतुष्टिरुत्तमा॥ ७४ ॥ यक्षउवाच कश्चधर्मःपरोलोकेकश्चधर्मःसदाफलः॥किंनियम्यनशोचंतिकैश्चसंधिर्नजीर्यते ॥ ७५ ॥ युधिष्ठिरउवाच आनृशंस्यंपरोधर्मस्त्रयीधर्मःसदाफलः॥मनोयम्यनशोचंतिसंधिःसद्भिर्नजीर्यते॥७६॥ यक्षउवाच किंनुहित्वाप्रियोभवतिकिंनुहित्वानशोचति॥किंनुहित्वार्थवान्भवतिकिंनुहित्वासुखीभवेत्॥ ७७॥ युधिष्ठिरउवाच मानंहित्वाप्रियोभवतिक्रोधंहित्वानशोचति ॥ कामंहित्वार्थवान्भवतिलोभंहित्वासुखीभवेत् ॥ ७८ ॥ यक्षउवाच किमर्थंब्राह्मणेदानंकिमर्थंनटनर्तके॥ किमर्थंचैवभृत्येषुकिमर्थंचैवराजसु ॥ ७९ ॥ युधिष्ठिरउवाच धर्मार्थंब्राह्मणेदानंयशोर्थंनटनर्तके ॥ भृत्येषुभरणार्थंवैभयार्थंचैवराजसु ॥ ८० ॥ यक्षउवाच केनस्विदावृतोलोकःकेनस्विन्नप्रकाशते ॥ केनत्यजतिमित्राणिकेनस्वर्गंनगच्छति ॥ ८१ ॥ युधिष्ठिरउवाच अज्ञानेनावृतोलोकस्तमसानप्रकाशते॥लोभात्त्यजतिमित्राणिसंगात्स्वर्गंनगच्छति ॥ ८२ ॥ यक्षउवाच मृतःकथंस्यात्पुरुषःकथंराष्ट्रंमृतंभवेत् ॥ श्राद्धंमृतंकथंवास्यात्कथंयज्ञोमृतोभवेत् ॥ ८३ ॥

र्थमिति ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ननुदानबलान्मानादीन्जित्वामनोनिगृह्णतएवात्यंतिकोदुःखनाशोभविष्यतिकिंप्रविलापनरूपेणत्रयीधर्मेणेत्याशंक्याह अज्ञानेनेति अज्ञानकार्येणस्थूलसूक्ष्मशरीरद्वयेनजरामरणशोकमोहाद्याश्रयेण लोक्यतइतिलोकआत्मा आवृतस्तिरोहितः कल्पितभुजंगेनेवरज्जुः अतोऽज्ञाननाशार्थंत्रयीधर्मोवश्यमेष्टव्यः ननुसुषुप्तौदेहद्वयस्याभावादज्ञाननाशोस्त्वेवकिंत्रयीधर्मेणेत्यतआह तमसामूलाज्ञानेनसुषुप्तावप्यावृतोतोनप्रकाशते तस्माद्देहत्रयमपिप्रविलापनीयमेवेत्यर्थः ज्ञानाज्ञानयोरेवविरोधादज्ञानकृतःसंसारोनमनोरोधमात्रेणनश्यतिकिंतुसर्वबाधेन रज्जुमधिगम्यैवयथासमूलस्यभयस्यनाशस्तथादेहत्रयबाधेनस्वरूपाधिगमेनैवसमूलस्यसंसारस्यनाशइतिभावः अतोलोभसंगौत्यक्त्वाज्ञानमेवसाधनीयमित्याह लोभादिति ॥ ८२ ॥ ८३ ॥